

සංස්කෘතියට නිර්වචනයක්

ආචාර්ය දුනුකේළල්ලේ සාරානන්ද හිමි

Group behaviors are seen to be important in observing society, including culture and religion, and life, especially with the inherent social nature of humans. An individual cannot solve problems when working together. Culture means Knowledge, experiences, beliefs, moral values, attitudes, religion and ethics or activities. Culture is effective for a person or for a group of people in society. That is a significant quality of human society. The universal culture is developing continuously. Human bodies expect a new culture in society. This article will describe the word “Culture” and includes significant definitions of culture from dictionaries and scholars.

© ආචාර්ය දුනුකේළල්ලේ සාරානන්ද හිමි

සංස්. පී. ඒ. අමීල මදුසංක, ජයමල් ද සිල්වා, දිල්ෂාන් මනෝජී රාජපක්ෂ,
චන්දන රුවන් කුමාර, එච්. ඒ. ගිහාන් මධුසංඛ, නන්දලා පෙරේරා
'ප්‍රභා' ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, සිවු වැනි කලාපය - 2014/2015
මානවශාස්ත්‍ර පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

මානව ඉතිහාසය දෙස අවධානය යොමුකොට බැලීමේ දී මිනිසා යනු හුදකලාව වාසය කරන ජීවියෙක් නොවන බව සඳහන් කළ යුතු වේ. මානව පරිණාමයේ (Evolution) ආරම්භයේ සිට මිනිසා කණ්ඩායම් වශයෙන් ජීවත් වන ලද බවට අනේක තොරතුරු අනාවරණය වේ. විශේෂයෙන් දීඝ නිකායේ අග්ගඤ්ඤ සුත්‍රාගත සමාජ පරිණාමීය ක්‍රියාවලිය නිදසුනක් ලෙස ගෙනහැර දැක්වීමට හැකි ය. එය නව සමාජ සංස්කෘතියක ආරම්භය හා විකාශනය ගෙනහැර දක්වනුයේ අපූර්වත ම හේතුඵලවාදී හේතු යුක්තීන් පදනම් කොටගෙන ය. රාජ්‍යයේ සම්භවයට මූලික පදනම වන ලද්දේ ඉබේ වැඩුණු ධාන්‍යය බිම පෞද්ගලික ව වැටකොටු තර කර තමන් සතු කර ගැනීමට ගත් උත්සහයයි. මේ අනුව මුල් සම්මුතීන් දීර්ඝ කාලීන ව පවත්වා ගෙන යාමට නොහැකි වූයේ ප්‍රඥප්තීන් කඩ කිරීම නිසා ය. සොරකම නතර කිරීම සඳහා අවවාදානුසාරයෙන් ලබාදුන් උපදෙස් ප්‍රමාණවත් නොවූ නිසා ය. සොරකම් කරන ලද ඔවුනොවුන් අතර අඩදඹර ද ඇති වන්නට විය. මෙම සොරකම් වැළැක්වීමට යම් බලධාරියෙක් අවශ්‍යය වූ අතර නැවත ජනතාව ඒකරාශී වී සාකච්ඡා කරන්නට විය. මෙහි දී ඔවුනොවුන්ගේ තීරණය වූයේ ගැරහිය යුතු දෙයට ගරහන්නා වූ ඉවත් කළ යුතු දේ ඉවත් කරන්නා වූ පාලකයෙකු පත් කරගත යුතු බවයි.¹ මෙම සම්මුතිය නව සංස්කෘතියක ප්‍රාරම්භක අවධිය ලෙස ගෙනහැර දැක්වීමට පුළුවන. මිනිසා විසින් නාමික වශයෙන් නම් නොකළ එහෙත් ආවශ්‍යභාවය මත පදනම් වූ විකල්ප සංකල්ප පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන ලද බව මේ තුළින් තහවුරු වේ. මෙකී සංකල්ප සහ චින්තනයන් පිළිබඳ පශ්චාත් කාලීන විද්වතුන් වාග්මාලාවන් ඔස්සේ විවිධ අර්ථකථනයන් ධ්වනිතාර්ථවත් කරන්නට ගන්නා උත්සාහයක් විද්‍යමාන වේ.

අතීතයේ සිට කණ්ඩායම් වශයෙන් ජීවත් වූ මානවයා සිය ආරක්‍ෂාව සහ අඛණ්ඩ පැවැත්ම උදෙසා විවිධාකාර මෙම රීති ගොඩනංවාගෙන ඇත්තේ සිය අත්දැකීම් තුළින් බව නිගමනය කළ හැකි ය. නිදසුනක් ලෙස සලකා බැලීමේ දී තමන්ට වැඩි වශයෙන් දඩයම් ලැබුණු හෝ වාසි සිදු වූ පෙදෙස් දෙවියන්ගේ අඩවි වෙත යම් පූජනීයත්වයක් හෝ යම් බලයක් (Creed) ඇති බව ස්වකීය

චින්තනය තුළින් ආරෝපණය කොට විවිධාකාරයෙන් එම ස්ථාන වෙත හක්තිය (Faith) දැක්වී ය. මෙසේ මානව ප්‍රජාව ක්‍රමික ව විකාශනය වෙත් ම ඔවුන් සතු වූ ජීවන තත්ත්වය ද වර්ධනය විය. ඊට සාපේක්‍ෂ ව ඔවුන් පනවාගත් නීති (Rules) ප්‍රමාණය ද සංඛ්‍යාත්මක ව වැඩි වූ අතර එයට අනුරූප ව විවිධත්වයන් ද වර්ධනය විය. පසු කාලීන ව මෙකී තත්ත්වය සංවර්ධනය ඔස්සේ වෙනස් වන අතර විවිධ ආකාරයේ පුදපූජා යාගහෝම (Obeisance) ආදිය මූලික ගණයෙහිලා සලකන්නට විය. මෙකී තත්ත්වය වර්තමානයේ පවතින සංකීර්ණ ආගමක් ලෙස වටහා නොගත යුතු අතර අද්‍යායමාන හා භෞතික දේ මිගින් පිහිට හා ආරක්‍ෂාව පැතිමේ ගුණාංගය පදනම් කොටගෙන බිහි වූ ඇදහිලි හා විශ්වාස දක්වා මෙම රිතිමාලාව (Precept) විවිධ අදියර පසුකරමින් විවිධ වූ හැල හැප්පීම් වලට මුහුණ දෙමින් සංවර්ධනය වූ අතර ලොව විවිධ යුගයන්හි පහල වූ විවිධ ආගම් මගින් මෙම පොදු රිති මාලාව පෝෂණය වීම තුළ "Religion" ලෙස සංවර්ධනය විය.² මේ අනුව ආගම් හා පොදු රීති මාලාවන්ගේ ගුණාංග රැගත් සංස්කෘතියක් ගොඩනැගේ. එසේ ම යම් රිති මාලාවන් වෙත විවිධ ආගම් වලින් වන බල පෑම එම සංස්කෘතිය සඳහා ආගම "Well Grown Religion" එකතු වී ඇති අනුපාතයට අනුලෝම අනුපාතයන් විචලනය වන්නේ අනෙකුත් සමාජීය අවශ්‍යතා වලට ගැලපෙන පරිදි ය. නිදසුනක් ලෙස ලංකාවේ වාසින් තුළ වූ පොදු රීති මාලාවන් විශාල වශයෙන් බෞද්ධ ආගම හා බද්ධ වීමෙන් සිංහල සංස්කෘතිය නිර්මාණය වී ඇත. එනම් බෞද්ධ ආගම ඉතා ප්‍රබල ලෙස ලංකා වාසින් තුළ වූ පොදු රීති මාලාවට ඇතුළත් ව සංස්කෘතිය බිහි වී ඇත. මෙලස ක්‍රිස්තියානි ආගම ඇතුළත් ව ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතිය බිහි වී ඇත. මේ අයුරින් ලොව ප්‍රතිසන්ධිය ලද සංස්කෘති විශාල ගණනක් දක්නට ලැබේ. මේ අනුව සංස්කෘතිය යනු පොදු රීති මාලාවන් හා ආගම් යන අනුපාතයන්ගේ මිශ්‍රවීමෙන් සෑදෙන්නක් බව අර්ථ දැක්වීම වඩාත් සුදුසුය යනුයි.³

සංස්කෘතිය යන පදය නිර්මාණය වී ඇත්තේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ යෙදෙන (Culture) නමැති වදනට අනුරූපීව ය. මානව වර්ගයා එනම් වාචික හා වාචික නොවන නිෂ්පාදන ඇතුළත් භෞතික නොවන සංස්කෘතිය අදාළ කරගත් සියල්ල පොදුවේ සංස්කෘතිය ලෙස සැලකේ.

එහෙත් සංස්කෘතිය යන පදය විවිධ අවස්ථාවල නොයෙකුත් අර්ථ නිරූපණය කරයි. එසේ ම සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ ගත් කළ සංස්කෘතිය යන අර්ථයේ උසස් පහත් බව සහ ශිෂ්ට අශිෂ්ට යනුවෙන් බෙදීමක් දක්නට ඇත. උදාහරණයක් ලෙස ශිෂ්ට සංස්කෘතිය යැයි කී විට එයින් අදහස් වන්නේ ඉහළ පන්ති නියෝජනය කරන සමාජය සම්බන්ධ කරගත් වර්ගයකි. අශිෂ්ට යැයි කී විට මිලේච්ඡ සමාජ සංස්කෘතිය ගැන කිය වේ. ඒ කෙසේ වෙතත් සංස්කෘතිය සමාජ සංවර්ධනයේ අනන්‍යතාවය පිළිබිඹු කරන සංකල්පයක් ලෙස ද හඳුන්වාදීමට පුළුවන. මානවවිද්‍යාත්මක අර්ථයෙන් බලන කළ සංස්කෘතිය පිළිබඳ සංකල්පය සවිස්තරාත්මක ලෙස විග්‍රහ වෙයි. එසේ ම එමඟින් විද්‍යාත්මක පදනමක් ද දැක ගත හැකි ය. මානව සමාජයේ සෑම ක්‍රියාකාරකමක් ම සංස්කෘතියට සම්බන්ධ වේ. එදිනෙදා භාවිතයට ගනු ලබන උපකරණ, අවි ආයුධ, ඇඳුම් පැළඳුම්, සිරිත් විරිත්, විශ්වාස, සංස්ථා, පුදපූජා යනා දී සියල්ල ම සංස්කෘතියකට අයත් වේ. මෙහි දී ජීවන රටාව මෙහෙය වන ආර්ථික වර්ගාව, සමාජ වර්ගාව, දේශපාලන හා ආගමික වර්ගාව, විනෝද කටයුතු ආදී මේ සියල්ල ම සංස්කෘතිය තුළින් විද්‍යමාන වේ. ඇත්ත වශයෙන් ම සංස්කෘතිය මිනිසාගේ සමාජ අවශ්‍යතා තෘප්තිමත් කරන ක්‍රියාවලියක් පමණක් නොව පරිසරයට උචිත ආකාරයෙන් ජීවත් වීමට උගන්වන ක්‍රියාදාමයක් ලෙස ද හැඳින්විය හැකි ය. මනසේ හා ශරීරයේ නිර්මාණයක් ලෙස සංස්කෘතිය මිනසාට ම ආවේණික සංසිද්ධියක් ලෙස ද අපට හඳුන්වා දීමට පුළුවන. සංස්කෘතිය ගතික ය. එය ගතික ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයකි. සංස්කෘතිය නොකඩවා වෙනස් වෙමින් පවතී. සංස්කෘතිය පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට ගමන් කරන පරම්පරාගත නිපදවීමකි. සංස්කෘතිය සමාජයට බද්ධ ය. සමාජයෙන් වෙන් කොට අධ්‍යයනය කළ හැකි පද්ධතියක් නොවේ. පුද්ගලයෙකු සංස්කෘතිය ඉගෙන ගන්නේ සමාජයෙනි. සංස්කෘතිය සමාජ උරුමයකි. සංස්කෘතිය සෑම ක්‍ෂේත්‍රයක් පුරා ම විහිදුණු පද්ධතියකි.⁴

සංස්කෘතිය යන්න සම්බන්ධයෙන් විවිධ නිර්වචන හා අර්ථකථනයන් ඉදිරිපත් වී ඇති අතර එකී අර්ථකථනයන් තුළ විවිධ අදහස් උදහස් මතවාද විද්‍යමාන වන අයුරු එකී නිර්වචන අධ්‍යයනය කිරීමේ දී තහවුරු වේ. 'සංස්කෘතිය' යනු ආගම භාෂාව ආදිය නිසා

ඇති වූ හැඩ ගැස්ම, හැඳුණුකම, අධ්‍යාපනය හා ආභාසය කරන කොටගෙන සිතූම් පැතුම් පැවැතුම් ආදියේ ඇති දියුණුව හෝ විනිත භාවය බුද්ධි වර්ධනයේ හා ශිෂ්ටාචාරයේ විශේෂ අංගයක් හෝ මට්ටමක්, හැදියාව⁵ ලෙස මහා සිංහල ශබ්ද කෝෂයෙහි අර්ථ විවරණය කොට ඇත. නිරුක්ති සහිත සිංහල ශබ්ද කෝෂයෙහි ‘සංස්කෘතිය’ යන්න යම්යම් ජාති, ආගම්, සමාජ අනුව ඇති වූ සකස්වීම සමාජයක ආවේණික ගතිපැවැතුම් හා සිරිත් විරිත්⁶ ලෙස දක්වා ඇත. එමෙන් ම සිංහල ශබ්ද කෝෂ කතුවරයන් ‘සංස්කෘතික’ යන්න ‘සංස්කෘතිය හා සම්බන්ධ සංස්කෘතිය පිළිබඳ වූ’⁷ යන අරුතින් ද ‘සංස්කෘතික යනු සංස්කෘතියට අයත්, සංස්කෘතිය හා සම්බන්ධ’⁸ තත් විග්‍රහයෙන් දක්වා ඇත. කෙසේ නමුදු ‘සංස්කෘතිය හෙවත් සංස්කෘති’ හා ‘සංස්කෘතික’ (Culture, Cultural) යන පදද්වයේ පෘථුල අර්ථයක් විද්‍යමාන වන බවත් දැක්විය හැකි ය. ඔක්ස්ෆර්ඩ් ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂයෙහි සංස්කෘතිය යන්න ‘මානසික රූපි හා හැසිරීම පුහුණු කිරීම හා ශෝධනය, සංස්කෘති යැයි නිර්වචනය කොට ඇත. සමස්ත නිර්වචනයන් දෙස අවධානය යොමු කිරීමේ දී මෙලෙස කරුණු ගෙනහැර දැක්වීමට පුළුවන,

- Culture refers to the cumulative deposit of knowledge, experience, beliefs, values, attitudes, meanings, hierarchies, religion, notions of time, roles, spatial relations, concepts of the universe, and material objects and possessions acquired by a group of people in the course of generations through individual and group striving.
- Culture is the systems of knowledge shared by a relatively large group of people.
- Culture is communication, communication is culture.
- Culture in its broadest sense is cultivated behavior; that is the totality of a person’s learned, accumulated experience which is socially transmitted, or more briefly, behavior through social learning.

- A culture is a way of life of a group of people - the behaviors, beliefs, values, and symbols that they accept, generally without thinking about them, and that are passed along by communication and imitation from one generation to the next.
- Culture is symbolic communication. Some of its symbols include a group's skills, knowledge, attitudes, values, and motives. The meanings of the symbols are learned and deliberately perpetuated in a society through its institutions.
- Culture consists of patterns, explicit and implicit, of and for behavior acquired and transmitted by symbols, constituting the distinctive achievement of human groups, including their embodiments in artifacts; the essential core of culture consists of traditional ideas and especially their attached values; culture systems may, on the one hand, be considered as products of action, on the other hand, as conditioning influences upon further action.
- Culture is the sum of total of the learned behavior of a group of people that are generally considered to be the tradition of that people and are transmitted from generation to generation.
- Culture is a collective programming of the mind that distinguishes the members of one group or category of people from another.¹⁰

උක්ත කරුණා දෙස අවධානය යොමු කිරීමේ දී සංස්කෘතිය කොටස් හතරක විද්‍යමාන වන අයුරු ගෙන හැර දැක්වීමට හැකි ය.

01. Religion - ආගම

02. Occupation - තත්කෘතිය

03. Regions - කලාප

04. Other Special Statues - අවශේෂ ප්‍රතිමා පිළිම ආදිය

1861 'ප්‍රාථමික සංස්කෘතිය' නමින් ග්‍රන්ථයක් සම්පාදනය කරන බ්‍රිතාන්‍ය මානව විද්‍යාඥ E. B. Tylor ජර්මන් වචනයක් වන Kultur යන පදය උපුටා දක්වමින් සංස්කෘතිය නිර්වචනය කෙළේ ය. එකී විග්‍රහයට අනුව 'සමාජයේ සාමාජිකයෙක් වශයෙන් මිනිසා විසින් අගය කරන්නාවූත් පරිනතවූත් දැනුම, විශ්වාසය, කලා, සදාචාර ධර්මයන්, නීතිය, සිරිත හා අනෙකුත් සියළු ම හැකියාවන්හි සංකීර්ණ සමස්තය සංස්කෘතියයි' නිර්වචනය කොට ඇත. පශ්චාත් කාලීන ව මෙකී විග්‍රහයන් තවදුරටත් සංවර්ධනය වෙමින් කරුණු ඉදිරිපත් වන අයුරු හඳුනා ගැනීමට පුළුවන. මේ අතර මලිනොවුස්කි සඳහන් කරන පරිදි 'සංස්කෘතිය ශිල්පීය ක්‍රම, භාණ්ඩ තාක්ෂණික ක්‍රියාවලීන්, අදහස්, පුරුදු සහ ඇගයීම් වලින් සංයුක්ත වී ඇති බව සඳහන් කෙරේ. වැඩිදුරටත් කරුණු ගෙනහැර දක්වන ඔහු සියළු ම අංග ලක්ෂණ අතර සම්බන්ධ වී ඇති අතර සමස්ත ජීවන රටාවේ ස්වරූපයක් එමගින් ගොඩනංවන බවයි.

එමෙන් ම ඔහු අවධාරණය කරන පරිදි පුද්ගලයාගේ ජීව මනෝ ප්‍රේරණයන් සංකාප්තිමත් කිරීමේ දී මෙම සංස්කෘතික අවශ්‍යතා ඉතා වැදගත් වේ.' යනුවෙන් වැඩිදුරටත් ගෙනහැර දක්වා ඇත. Franz Boas සංස්කෘතිය පිළිබඳ කරුණු ගෙනහැර දක්වමින් 'කෘත්‍යාත්මක හා සංවිධානාත්මක සමස්තයක් ලෙස විග්‍රහකොට දක්වයි.'¹¹

Margaret Mead, A. L. Kroeber, Ruth Benedict සංස්කෘතිය සමාජයීය විද්‍යාවන්වල මධ්‍යගත සංකල්පය ලෙස හඳුන්වා දී ඇත. 1940 දී Ralf Langton සංස්කෘතිය හඳුන්වා දුන්නේ සමාජයේ සාමාජිකයන් විසින් පවරනු ලබන බෙදාහදා ගනු ලබන ඉගෙනගත් හැසිරීම් රටාව ලෙසයි. Kroeber සහ Kluckhorn සංස්කෘතිය නිර්වචනය කරන්නේ මිනිස් වර්ගයාවේ ප්‍රකට හා අප්‍රකට රටාවන් සංකේත මගින් ව්‍යාප්ත කරන මානව සමූහවල සුවිශේෂ සාධනයක් ලෙස ගොඩ නැගුණු ක්‍රියාවලියක් ලෙසයි. ඔහුන් විසින් සංස්කෘතිය සම්බන්ධයෙන් නිර්වචන සියගණනක් සොයාගන්නා ලද අතර එහි අවසාන නිගමනය වූයේ සංස්කෘතිය වර්ගයාවන්ගේ ගවේෂණයක් හෝ වර්ගයාවක් නොව එහි සමස්ත සංයුක්තියයි. ඒ අනුව ඔහුන් විසින් සංස්කෘතිය ප්‍රචර්ග හතරක් ඔස්සේ පැහැදිලි කරයි.

සංස්කෘතියට නිර්වචනයක්

- 01. විස්තරාත්මක නිර්වචනය
- 02. ඓතිහාසික නිර්වචනය
- 03. ප්‍රතිමානාත්මක නිර්වචනය
- 04. මනෝවිද්‍යාත්මක නිර්වචනය¹²
වශයෙනි.

Good Enough නම් මානව විද්‍යාඥයා සංස්කෘතියේ වෙනත් අර්ථ දෙකක් හඳුනා ගත්තේ ය. පළමු අර්ථයෙන් හඳුන්වන්නේ ප්‍රජාවක් තුළ ජීවන රටාවයි. එයින් අර්ථවත් කරන්නේ භෞතික හා සමාජීය ක්‍රියා පිළිවෙලක් සමඟ ගොඩ නැගෙන ක්‍රමානුකූල බවයි. දෙවන අර්ථයෙන් අදහස් කරන්නේ දැනුම විශ්වාස මගින් ජනතාව එකිනෙක ආකාරයට අත්දැකීම් හා සංජානනයන් මගින් ඒ ඒ තත්ත්වයන් මත සංස්කෘතික රටාව ගොඩ නැගෙන බවයි. කෙසේ නමුදු සංස්කෘතියේ ප්‍රධාන වහකය ලෙස භාෂාව ගෙනහැර දක්වනු ලැබේ. පරපුරෙන් පරපුරට සංස්කෘතිය ව්‍යාප්ත කරනුයේ භාෂාව මගිනි. එය ජනකානු ගතිලක්ෂණ මෙන් උරුමයෙන් එන දෙයක් නොවේ. වර්ෂා රටාව හා සමස්ත දැනුම පුද්ගලයාගෙන් තවත් පුද්ගලයෙකුට ගෙනයන්නේ ද භාෂාව මධ්‍යගත කොටගෙනයි. එසේ ම සංස්කෘතිය ඒ අනුව වෙනස්වීමකට මෙන් ම වර්ධනයකට මුලපුරයි.¹³ සංස්කෘතිය පිළිබඳ කෙරෙන නිර්වචන දෙස තවදුරටත් අවධානය යොමු කොට බැලීමේ දී Kim Ann Zimmermann විසින් මෙලස අර්ථ ගන්වනු ලැබේ. "Culture is the characteristics and knowledge of a particular group of people, defined by everything from language, religion, cuisine, social habits, music and arts."¹⁴ එහි දී වැඩි දුරටත් අදහස් දක්වන හෙනම මෙසේ ද විස්තර කරනු ලැබේ. "The word 'Culture' derives from a French term, which in turn derives from the Latin 'Colere,' which means to tend to the earth and grow, or cultivation and nurture."¹⁵ යනුවෙනි.

සංස්කෘතියක් යනු කිසියම් ක්‍රියාවලියක් වන අතර, සංස්කෘතිය තුළ මූලිකාංග කිහිපයක් ඒකාබද්ධ වී පවතී. එම මූලිකාංග ඕනෑ ම සංස්කෘතියක දක්නට ලැබේ. පොදු වූ එකී මූලිකාංග මෙසේ ගෙනහැර දැක්වීමට පුළුවන.

01. උපසංස්කෘතීන්ගේ විවිධ සාධක මත වෙන් ව පවතින උප සමාජයන්ට අයත් සංස්කෘතිය අදහස් වන අතර, එය වෘත්තීන්, කාර්යයන්, ප්‍රදේශය ආදී සාධක අනුව සුවිශේෂී වේ.

02. විරෝධී සංස්කෘතිය යන්නෙන් පවත්නා සංස්කෘතියට විරෝධී ව පවත්නා වෙනස් ලක්ෂණ සහිත සංස්කෘතික කණ්ඩායම් අයත් වන අතර එය ස්වාභාවික සමාජ සිදුවීමකි.

03. සංස්කෘතික විසරණය යන්නෙන් යම් සංස්කෘතියක් ගොඩ නංවා වෙනත් සංස්කෘතියකින් නවීකරණයන් හෝ නව සොයාගැනීම් තම සංස්කෘතියට ඇතුළත් කරගැනීම ය.

04. සංස්කෘතික සම්පර්කය යන්නෙන් බලවත් සමාජයක් විසින් තම සංස්කෘතිකාංග දුර්වල සමාජයකට අවශෝෂණය කරවීමයි.

05. සංස්කෘතික ලැගීම යන්නෙන් යම් සංස්කෘතියක අංග දියුණු නොවී එක ම ආකාරයකින් පැවැතීම.

06. සංස්කෘතික ත්වරණයයන්නෙන් විවිධ නව අදහස් හා සොයා ගැනීම් එක් වෙමින් සංස්කෘතියක් වෙනස්වීම හෝ වැඩිදියුණු වීම හෝ වේගවත්වීම අදහස් වේ.¹⁶

සංස්කෘතිය, ශිෂ්ටාචාරය හා සහායවය

සංස්කෘතිය යන වචනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ඒ හා බැඳුණු වචනද්වයක් ලෙස ශිෂ්ටාචාරය, හා සහායවය ගෙනහැර දැක්වීමට පුළුවන. මෙකී වචන ඉංග්‍රීසි භාෂා මාධ්‍යයෙන් Civilisation, Culture යන පදයන්ගෙන් අර්ථ ගන්වනු ලැබේ. මෙකී වචන වල ප්‍රබල වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීමට අපහසු වේ. කෙටියෙන් විග්‍රහ කොට දක්වන්නේ නම් සංස්කෘතිය හා සහායවය යන වචනද්වයත්, සංස්කෘතිය හා ශිෂ්ටාචාරය වචන දෙකත් යම්බඳු විශේෂත්වයක් තිබේදැයි තෝරාගැනීම සුභග කාර්යක් නොවේ ම ය. නිරුක්ති වශයෙන් ගත් කළ සහායවය යනු සභාවට සුදුසු බවයි. එනම් 'හොඳනාකම' යනු තවත් එයට සුදුසු පදයකි. 'Civilisation' යන වචනයෙහි නිරුක්තිය සොයන විට ඒ පටන්ගත්තේ 'සිවිස්' යන

ලතින් වචනයෙන් බව පෙනේ. සිවිස් යන ලතින් වචනයෙහි තේරුම නුවර, පුරය යන්නයි. මේ අනුව Civilisation යනු නුවරට සුදුසු වූ යන්නයි. පාලි ග්‍රන්ථ තුළ 'පෝරී' ආදී වචන ගැන කියවෙන විට ඒ හා බද්ධ ව පෝරී, කණ්ණසුඛා, හදයංගමා යනාදිය යෙදේ.¹⁷ සංස්කෘතිය නිර්මාණය වන්නේ සකස්කර ගැනීම, කඩවැස්ම ඇතිකරගැනීම, ශෝභනත්වය ආරෝපනය කරගැනීමයි. සංස්කෘතිය ජීවිතයේ හැම අංශයක් පිළිබඳව ම බලපවත්වන දෙයකි. එනමුත් බොහෝ දෙනා සිතනුයේ සංස්කෘතිය යනු කලාව ලෙස ය. කලාව නම් ජීවිතය රසවත් බවට පත්කරන මාධ්‍යයි. එනමුත් සංස්කෘතිය යනු ජීවිතය සාරවත් කරන මූලධර්මයයි. කෙසේ වුව ද සංස්කෘතිය සම්බන්ධයෙන් Murdoc¹⁸ ලක්ෂණ හතක් ගෙනහැර දක්වා ඇත. එනම්,

01. සංස්කෘතිය ජන්මයෙන් ලැබෙන්නක් නොව උගන්නා දෙයකි
02. එය පරපුරෙන් පරපුරට උගන්වනු ලැබේ
03. එය සමාජීය දෙයකි
04. සංස්කෘතිය සංකල්පමය වූ පරමාදර්ශී දෙයකි
05. එය තෘප්තිය ලබා දෙන්නකි
06. සංස්කෘතිය අනුයෝජනශීලී ය
07. එය සමඟිය ඇති කරවනසුලු ය¹⁹ යනුවෙනි.

මේ අනුව සංස්කෘතිය හා ශිෂ්ටාචාරය යන වචන දෙක වෙනස් අරුත් දෙන පද සේ හැඳින්වීම දුෂ්කර ය. ඇමරිකානු සමාජ විද්‍යාඥ Mark Aiverge හා Jajge නිර්වචනය අනුව ශිෂ්ටාචාරය උපකරණ අර්ථයෙන් ද සංස්කෘතිය සාරධර්ම අර්ථයෙන් ද හඳුන්වනු ලැබේ.²⁰ Mayber නම් දාර්ශනිකයාගේ අදහස නගරය තුළ ඇතිවන ශිෂ්ටත්වය විද්‍යාත්මක හා කාර්මික දැනුම ශිෂ්ටාචාරය බවයි.²¹ සමස්තයක් ලෙස කරුණු අධ්‍යයනය කිරීමේ දී සංස්කෘතියක මූලික ප්‍රභේද ත්‍රිකයක් දක්නට ලැබේ.

01. ප්‍රාථමික සමාජ සංස්කෘතිය
02. ගැමි සමාජ සංස්කෘතිය
03. නාගරික සමාජ සංස්කෘතිය වශයෙනි.

මේ අනුව මිනිසාට සංස්කෘතිය විශ්වීය වටිනාකමක් යුතු ප්‍රභවයක් ලෙස ගෙනහැර දැක්විය හැකි අතර එය මිනිසාත් නිරිසන් ගත සත්වයාත් අතර පවත්නා පරතරය පෙන්වා දෙන මූල සාධකය වේ. මේ අනුව මිනිසා යනු සංස්කෘතික පරිසරයක් තුළ ජන්මලාභය ලැබ ඒ තුළ පරිපූර්ණත්වයට පත් ව එයින් ව්‍යුක්ත වන සත්වයෙකු ලෙස ගෙනහැර දැක්වීමට පුළුවන. සංස්කෘතියේ විශේෂ ලක්ෂණ කිහිපයක් දැගමාන වේ. එනම් සංස්කෘතිය වනාහි උපතින් දායක වන්නක් නොවන අතර එය උගන්නා දෙයකි. එමෙන් ම එය පරපුරෙන් පරපුරට නිර්මාණාත්මක ව කියාදෙනු ලැබේ. සාමාජීය ප්‍රස්තුතයකි. අතිශයින් ම තෘප්තිකරය, සමඟිය සමාදානය නිර්මාණය කෙරේ. එය භෞගෝලීය ඕනෑ ම සමාජ ස්ථරායනයක් තුළ විද්‍යමාන ය.

ආන්තික සටහන්

1. දීඝනිකාය, අත්ගඤ්ඤ සූත්‍රය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, නැදිමාල, 156 පිටුව.
2. Sri Lankan Secularists ' Blog of Reason, Lahiru Udayanga, පවතින සංස්කෘතිය ඉක්මවීම තුලින් පුද්ගල සංවර්ධනය.
3. -එම-
4. Wikipedia.
5. මහා සිංහල ශබ්දකෝෂය, ආචාර්ය හරිස්චන්ද්‍ර විජේතුංග, ගුණසේන සහ සමාගම, 1731 පිටුව, 2005.
6. නිරුක්ති සහිත සිංහල ශබ්ද කෝෂය, සිරි ලියනගේ, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 1085 පිටුව.
7. මහා සිංහල ශබ්දකෝෂය, ආචාර්ය හරිස්චන්ද්‍ර විජේතුංග, ගුණසේන සහ සමාගම, 1731 පිටුව, 2005.
8. නිරුක්ති සහිත සිංහල ශබ්ද කෝෂය, සිරි ලියනගේ, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 1085 පිටුව.
9. Oxford Dictionary.
10. <https://www.tamu.edu/faculty/choudhury/culture.html>
11. Wikipedia, Culture.
12. -එම-
13. -එම-
14. What is Culture? Definition of Culture by Kim Ann Zimmermann, Live Science Contributor, February 19, 2015.
15. -එම-
16. Wikipedia, Culture.

සංස්කෘතියට නිර්වචනයක්

- 17. 1967 සැප්තම්බර් 11 වන දින සාහිත්‍ය උත්සවයේ දී මහාචාර්ය ගුණපාල මලලසේකර මහතා විසින් පවත්වන ලද දෙසුම ඇසුරෙනි.
- 18 "Uniformities in Culture" American Sociological review, 1944.
- 19. බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය මූලධර්ම හා වංශකථාව, චන්දිම විජයබණ්ඩාර, එච්.එම්. මොරටුවගම, සීමාසහිත ලේක්හවුස් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් සමාගම, 03 පිටුව, 1995.
- 20. Wikipedia, Culture.
- 21. -එම-

මූලාශ්‍රය නාමාවලිය

විමලවංශ, බද්දේගම, (2000), අපේ සංස්කෘතිය, සමයවර්ධන පොත්හල, කොළඹ.

දීපනිකාය, (2005), බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, නැදිමාල.

ලියනගේ, සිරි, (2010), නිරුක්ති සහිත සිංහල ශබ්ද කෝෂය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

විජයබණ්ඩාර, චන්දිම, (1995), බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය මූලධර්ම හා වංශකථාව, එච්. එම්. මොරටුවගම, සීමාසහිත ලේක්හවුස් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් සමාගම.

විජේතුංග, හරිස්චන්ද්‍ර, (2005), මහා සිංහල ශබ්දකෝෂය, ගුණසේන සභා සමාගම.

Udayanga, Lahiru, Sri Lankan Secularists ‘Blog of Reason, පවතින සංස්කෘතිය ඉක්මවීම තුළින් පුද්ගල සංවර්ධනය.

Ann Zimmermann, Kim, (2015), **What is Culture? Definition of Culture**, Live Science Contributor.